

Załącznik do uchwały Nr XXVII/376/2020
Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie
z dnia 30 grudnia 2020 r.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE BORNE SULINOWO
NA LATA 2021-2023**

BORNE SULINOWO, grudzień 2020

Spis treści

WPROWADZENIE	3
1. PODSTAWY PRAWNE GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2021-2023.....	5
2. ZAKRES GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2021-2023.....	6
3. DIAGNOZA ŚRODOWISKA LOKALNEGO I PROBLEMU.	6
3.1. Dane demograficzne.....	6
3.2. Bezrobocie.....	7
3.3. Pomoc społeczna.	7
3.4. Asystent rodziny.....	8
3.5. Inne formy wspierania rodziny w latach 2018-2019.....	9
4. GŁÓWNE DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ RODZIN Z DZIEĆMI W LATACH 2018-2020.	12
5. ADRESACI PROGRAMU.	12
6. CELE PROGRAMU.	13
7. DZIAŁANIA I SPOSÓB REALIZACJI.	14
7.1. Współpraca pomiędzy instytucjami i wsparcie interdyscyplinarne.	14
7.2. Pomoc w formie rodzin wspierających.	15
7.3. Prowadzenie i rozwój form wsparcia dziennego.....	15
7.4. Poradnictwo specjalistyczne.	16
7.5. Usługi asystenta rodziny.	16
7.6. Piecza zastępcza	18
7.7. Karta Dużej Rodziny.	19
7.8. Opieka nad małym dzieckiem.	20
7.9. Realizacja ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.	21
7.10. Doskonalenie umiejętności zawodowych pracowników socjalnych, asystenta rodziny oraz przedstawicieli innych grup zawodowych mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodziny.....	21
7.11. Pomoc finansowa i rzeczowa dla rodzin.	22
8. ZASOBY I PARTNERZY W REALIZACJI PROGRAMU.	22
9. EFEKTY	23
10. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	23
11. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU.....	23
12. ZAKOŃCZENIE.....	25

WPROWADZENIE

Rodzina jest podstawową komórką życia społecznego, jak również naturalnym środowiskiem rozwoju człowieka. Rodzina to grupa niezastąpiona, stanowiąca załóżek szerszej społeczności. Jest podstawowym elementem struktury społecznej. Pełni szereg funkcji niezbędnych społecznie. Związana jest z małżeństwem i rodzicielstwem. Rodzina jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem, w którym kształtuje się osobowość dziecka. Rodzina oddziałuje na dziecko przekazując mu system wartości, tradycje, poglądy. Rodzina funkcjonująca prawidłowo daje jej członkom poczucie bezpieczeństwa, wzmacnia ich rozwój osobisty. Ma kluczowe znaczenie dla życia i prawidłowego rozwoju dziecka.

W rodzinie realizowane są określone zasady, które pozwalają budować prawidłowe relacje społeczne, co wpływa na ochronę dzieci i młodzieży przed podejmowaniem ryzykownych zachowań. W przypadku wystąpienia jakiegokolwiek dysfunkcjonalności rodziny państwo ma obowiązek zapewnić dziecku specjalną ochronę i pomoc w przewyciężaniu zaistniałej sytuacji. Dokonujące się zmiany społeczne i gospodarcze niosą ze sobą wiele skutków pozytywnych, ale niestety również i negatywnych, które przyczyniają się do rozpadu rodziny.

Współczesną rodzinę coraz częściej dotykają znaki czasu takie jak rozluźnienie więzi społecznych, koncentracja na pracy zawodowej i konsumpcji. Rodzina przestaje być stałym, pewnym i absolutnym punktem odniesienia. Zmiany społeczno-kulturowe powodują, że często nie radzi sobie z wypełnianiem swoich podstawowych funkcji, przede wszystkim zaś funkcji opiekuńczej i wychowawczej.

To w rodzinie powinny być zaspokajane podstawowe potrzeby człowieka jako jednostki, a także potrzeby rodziny jako całości. Jeżeli rodzina nie wypełnia tych zadań lub wypełnia je w stopniu niewystarczającym, doświadcza kryzysu, potrzebuje pomocy.

Kryzysy mogą stać się przyczyną dezintegracji społecznej, a pokonanie ich prowadzi do integracji. W okresach przejściowych, kiedy dawne wartości tracą znaczenie, a tradycyjne obyczaje żywotność, szczególnie trudno człowiekowi odnaleźć swoje miejsce na świecie. We współczesnym świecie pojawiają się takie zjawiska, jak: ubożenie społeczeństwa, bezrobocie, rozłąki zarobkowe, liberalizacja poglądów w dziedzinie etycznej, które powodują, że rodzina może doświadczać różnorodnych kryzysów. Wpływają one na kondycję ekonomiczną, społeczną i psychologiczną rodziny.

Odpowiedzią na kryzys w rodzinie są różne metody wspierania i interwencji, które realizują pracownicy socjalni i asystenci rodziny. Niemniej jednak, aby skutecznie pomagać, oprócz oddziaływań indywidualnych należy wspierać rodzinę w sposób interdyscyplinarny,

poprzez skoordynowaną współpracę profesjonalistów, łączących wiedzę, umiejętności oraz możliwości instytucji, które reprezentują. Takie pojmowanie współpracy pomaga w przepływie informacji pomiędzy pomiotami oraz prowadzi do zwiększenia efektywności w rozwiązywaniu problemów. Umożliwia również pełne rozpoznanie możliwości pomocy rodzinie, dostępnej w środowisku oferty pomocowej oraz realizację wspólnego planu pracy. Tylko przy takim wsparciu rodzina może w pełni poczuć się zaopiekowana, w sposób jasny odczytując stawiane jej wymagania.

Najważniejsze jednak jest zapobieganie powstaniu kryzysu w rodzinie poprzez oddziaływania prewencyjne, edukacyjne oraz wzajemne informowanie się różnych podmiotów o pojawiających się problemach i trudnościach poszczególnych rodzin i ich członków. Oznacza to pracę na zasobach a nie rekompensowaniu utraconych funkcji.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Borne Sulinowo na lata 2021 -2023 obejmuje profilaktykę, która ograniczy czynniki ryzyka istniejące w rodzinie i jej otoczeniu społecznym oraz rozwijanie zintegrowanego systemu wsparcia rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczej. Ideą w tworzeniu Programu jest przekonanie o niezastąpionej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka, którą należy promować i wzmacniać, zwłaszcza wobec wyzwań współczesnego świata. Jeżeli w rodzinach pojawiające się problemy przewyższają możliwość ich rozwiązania we własnym zakresie, przy wykorzystaniu własnych środków oraz zasobów, pojawia się konieczność wsparcia z zewnątrz. Należy wtedy dołożyć wszelkich starań, aby takie rodziny uzyskały profesjonalną pomoc tak, aby w przyszłości same mogły funkcjonować bez konieczności wsparcia różnych instytucji.

Program jest kontynuacją programu wspierania rodziny realizowanego w Gminie Borne Sulinowo w latach 2018-2020.

Niniejszy program został opracowany w oparciu o przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2020 poz. 821), jest spójny z Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2017-2025.

Zgodnie z art. 176 pkt. 1 ustawy do zadań własnych gminy należy między innymi opracowanie 3 letnich programów wspierania rodziny, których głównym założeniem jest stworzenie spójnego systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienia pomocy w opiece i wychowywaniu dzieci. Obowiązek ten realizowany jest przy współpracy i współdziałaniu odpowiednich służb społecznych, organizacji pozarządowych, kościołów oraz związków wyznaniowych.

1. PODSTAWY PRAWNE GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2021-2023

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2020 poz. 821),
2. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2020 poz.1329)
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2020 poz. 1876),
4. Ustawa dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2020 poz.218),
5. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2019 poz.227),
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2019 poz. 852),
7. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2019 poz.2407),
8. Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 326 ze zm),
9. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1111 ze zm.),
10. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 808 ze zm.),
11. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (t. j. Dz. U. z 2018 poz.969),
12. Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1348),
13. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30.05.2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu "Dobry start" (Dz.U. z 2018 r. poz. 1061 ze zm.),
14. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (t. j. Dz. U. z 2020 poz.1057).
15. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2017-2025,
16. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2020.

2. ZAKRES GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2021-2023

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 jest skierowany do rodzin zamieszkałych na terenie Gminy Borne Sulinowo. Celem Programu jest stworzenie podstaw do działań profilaktycznych i osłonowych tak, aby zapobiegać marginalizacji i społecznemu wykluczeniu rodzin. Świadczenie wsparcia dla rodzin potrzebujących pomocy, szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym ma dać poczucie bezpieczeństwa oraz gwarancje wsparcia instytucjonalnego. Każdy potrzebujący członek takiej rodziny powinien mieć zapewnione wsparcie i wiedzę, że może je otrzymać w instytucjach do tego celu powołanych.

Program ten kładzie nacisk na potrzebę wspierania rodzin, które m.in. przeżywają trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz niesienia pomocy w przewyciężaniu problemów opiekuńczo – wychowawczych, ubóstwa bądź zagrożenia umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej oraz wspierania rodzin, którym zostały odebrane albo ograniczone prawa rodzicielskie. Kładzie również nacisk na organizację form wsparcia dziennego.

3. DIAGNOZA ŚRODOWISKA LOKALNEGO I PROBLEMU.

3.1. Dane demograficzne

Według stanu na 31 grudnia 2019 roku, liczba ludności gminy Borne Sulinowo wyniosła 9550 osób, z czego 51,08 % stanowiły kobiety, a 48,92 % mężczyźni. Struktura ludności gminy przedstawiała się następująco: osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 18,35 %, osoby w wieku produkcyjnym 58,85 %, a w wieku poprodukcyjnym 22,81 %.

Grupa wiekowa	Mężczyzna	Kobieta	Ogółem
0-2	118	152	270
3	40	36	76
4-5	90	84	174
6	43	40	83
7	50	47	97
8-12	236	242	478
13-15	133	143	276
16-17	115	80	195
18	54	49	103
19-65	3006	0	3006
19-60	0	2614	2614
>65	787	0	787
>60	0	1391	1391
Ogółem	4672	4878	9550

źródło: <http://www.bornesulinowo.pl>

3.2. Bezrobocie.

Według stanu na 31 grudnia 2019 r. stopa bezrobocia w gminie wyniosła 6,8 %. Stopa bezrobocia dla powiatu wynosi 13,8 % dla województwa wynosi 6,5 % (dane na sierpień 2019 r.). Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Borne Sulinowo wynosiła 425, w tym 59 % stanowiły kobiety, 41 % mężczyźni. Udział długotrwale bezrobotnych w stosunku do ogólnej liczby ludności wyniósł 4,44 %.

3.3. Pomoc społeczna.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Istotnym elementem wspierania rodziny jest udzielanie oraz zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji socjalno – bytowej.

Gmina Borne Sulinowo realizuje zadania o charakterze obligatoryjnym lub fakultatywnym. Na ich realizację środki pochodzą z budżetu państwa i przekazywane są w formie dotacji lub pochodzą z budżetu Gminy Borne Sulinowo.

Pomoc i wsparcie w 2019 roku uzyskało 728 osób, co stanowiło 7,6 % wszystkich mieszkańców gminy. W stosunku do 2018 roku, łączna liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia zmniejszyła się o 99 osób. Natomiast liczba rodzin, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego o 42 osoby. W przypadku długotrwale korzystających z pomocy społecznej ich liczba osiągnęła poziom 292 osoby, co oznaczało spadek w stosunku do roku 2018 o 21 osób. Najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną, było kolejno: ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, bezrobocie, niepełnosprawność oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Liczba rodzin i liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2018	407	1112
2019	365	923

Liczba rodzin korzystających z pomocy ze względu na powód sytuacji życiowej

Lp.	Wyszczególnienie	2018	%	2019	%
1.	ubóstwo	269	69	296	84,81
2.	sieroctwo	0	0	0	0
3.	bezdomność	9	2,3	9	2,57
4.	potrzeba ochrony macierzyństwa	53	13,58	44	15,18
	w tym: wielodzietność	42	10,76	42	12,03
5.	bezrobocie	150	38,46	143	40,97
6.	niepełnosprawność	128	32,82	134	38,39
7.	długotrwałej lub ciężkiej choroby	207	53,07	200	57,30
8.	bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;	52	13,33	49	14,04
9.	przemoc w rodzinie	3	0,76	5	1,43
10.	alkoholizm lub narkomania	30	7,69	35	10,02
11.	trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	3	0,76	4	1,14
12.	zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa	1	0,25	1	0,28

Źródło: Opracowanie własne – na podstawie sprawozdania półrocznego i rocznego z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach za okres I-XII 2018 i 2019 (MPiPS-03).

Liczba dzieci w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w latach 2018-2019

Rok	Ogółem rodziny z dziećmi	1dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci	5 dzieci	6 dzieci i więcej
2018	94	34	33	12	4	5	6
2019	80	25	23	18	3	4	7

Źródło : Opracowanie własne OPS w Bornem Sulinowie

3.4. Asystent rodziny.

Asystent rodziny, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej to specjalista, który przydzielany jest rodzinie, gdy ta napotyka trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Współpraca z asystentem odbywa się za zgodą rodziny i przy aktywnym jej udziale lub zgodnie z postanowieniem sądu. Głównym celem asystentury rodzinnej jest podniesienie poziomu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia z sytuacjami dnia codziennego rodziców lub opiekunów dzieci. Efektem powinno być odzyskanie przez osoby przyjmujące pomoc kontroli nad własnym życiem, która pozwoli im być

samodzielnym oraz tak wypełniać role rodzica, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i rozwojowi dzieci.

Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w Gminie Borne Sulinowo w latach 2018 – 2019

Rok	2018	2019
Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	18	22
Liczba dzieci w rodzinach objętych pracą asystenta	38	30
Liczba asystentów rodziny	1	1

Źródło : Opracowanie własne OPS w Bornem Sulinowie

Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej w poszczególnych latach oraz koszty, do których Gmina Borne Sulinowo została zobligowana ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Rok	2018	2019
Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej	7	9
Odpłatność za pobyt dzieci w pieczy zastępczej	81 052	42 584

Źródło : Opracowanie własne OPS w Bornem Sulinowie

3.5. Inne formy wspierania rodziny w latach 2018-2019

Uzupełnieniem polityki socjalnej Gminy Borne Sulinowo są świadczenia rodzinne, świadczenia wychowawcze oraz fundusz alimentacyjny, które finansowane są w całości z budżetu państwa. Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny oraz świadczenia wychowawcze są udzielane na okresy zasiłkowe (świadczeniowe). Przy świadczeniach uzależnionych od kryterium dochodowego, brane pod uwagę są dochody osiągnięte w roku poprzedzającym okres zasiłkowy (świadczeniowy), jednak z uwzględnieniem dochodu uzyskanego lub utraconego po roku bazowym (zmiany w sytuacji dochodowej).

Świadczenia rodzinne - przyznawane są na wniosek uprawnionych osób. Wnioski składa się we właściwym ze względu na miejsce zamieszkania osób uprawnionych organie właściwym - ośrodku pomocy społecznej.

Świadczeniami rodzinnymi są:

- a) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego - celem tego zasiłku jest częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka,
- b) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka - celem tzw. „becikowego” jest udzielanie wsparcia rodzinom, które zdecydowały się na posiadanie potomstwa,

- c) zapomoga wypłacana przez gminy, na podstawie art. 22a ustawy, który stanowi, że rada gminy może w drodze uchwały przyznać dodatkowe świadczenie,
- d) świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne - wiążą się one ze zwiększonymi wydatkami, które powstały w związku z niepełnosprawnością osoby w rodzinie bądź ze względu na podeszły wiek oraz stanowią rekompensatę dla osób.
- e) świadczenia rodzicielskie - celem tego świadczenia jest zwiększenie pomocy finansowej w związku z urodzeniem dziecka, przyjęciem go na wychowanie bądź objęciem go pieczą zastępczą dla tych rodziców, którzy nie mają prawa do zasiłku macierzyńskiego tj. osobom zatrudnionym na podstawie umów cywilnoprawnych, studentom oraz osobom bezrobotnym.

Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka

	Liczba rodzin	
	2018	2019
Liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami	317	276

Źródło : Opracowanie własne OPS w Bornem Sulinowie

Liczba świadczeń: świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek pielęgnacyjny, zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka, dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 lat o różnych stopniach niepełnosprawności, zasiłek pielęgnacyjny dla osób, które ukończyły 75 lat, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna.

	Liczba świadczeń	
	2018	2019
Świadczenia opiekuńcze	2018	2019
Zasiłek pielęgnacyjny - ogółem	3600	3630
Zasiłek pielęgnacyjny – dla niepełnosprawnego dziecka	674	690
Zasiłek pielęgnacyjny – osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 r.ż. o znacznym stopniu niepełnosprawności	1405	1483
Zasiłek pielęgnacyjny- osobie , która ukończyła 75 lat	220	173
Zasiłek pielęgnacyjny – osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 r. ż legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 r. ż.	1301	1284
Świadczenie pielęgnacyjne	571	688
Specjalny zasiłek opiekuńczy	145	70
Świadczenia opiekuńcze ogółem- zasiłek pielęgnacyjny, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy	4316	4388

Źródło : Opracowanie własne OPS w Bornem Sulinowie

Fundusz alimentacyjny - przyznawany jest na wniosek osób uprawnionych na podstawie obowiązującej od 7 września 2007 roku ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Jest wsparciem dla osób uprawnionych do alimentów, które nie otrzymują ich od zobowiązanego, drugiego rodzica.

Liczba osób i rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w latach 2018-2019

	Liczba osób		Liczba rodzin	
	2018	2019	2018	2019
Korzystający ze świadczenia alimentacyjnego	106	95	59	58

Źródło : Opracowanie własne OPS w Bornem Sulinowie

Świadczenia wychowawcze - przyznawane na wniosek osób uprawnionych na podstawie obowiązującej ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Wnioski składa się do organu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osób uprawnionych (Ośrodek Pomocy Społecznej).

Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojenie jego potrzeb życiowych.

Informacja o wypłaconych świadczeniach wychowawczych, poniesionych na ten cel wydatkach z budżetu państwa oraz o liczbie rodzin z ustalonym prawem do świadczenia wychowawczego

2018		2019	
Liczba wypłaconych świadczeń wychowawczych	Wydatki na wypłaty świadczeń wychowawczych	Liczba wypłaconych świadczeń wychowawczych	Wydatki na wypłaty świadczeń wychowawczych
10 420	5.354.869,00	13 497	6.718.622,00

Źródło : Opracowanie własne OPS w Bornem Sulinowie

Świadczenie Dobry Start - zostało wprowadzone Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 roku. Świadczenie wynosi 300 złotych jednorazowego wsparcia dla uczniów rozpoczynających rok szkolny niezależnie od wysokości osiąganego dochodu.

Informacja o wydatkach na świadczenia Dobry Start

	2018		2019	
	Liczba wypłaconych świadczeń	Kwota wypłaconych świadczeń	Liczba wypłaconych świadczeń	Kwota wypłaconych świadczeń
Świadczenie Dobry Start	1024	305 400,00	1018	307 200 ,00

Źródło : Opracowanie własne OPS w Bornem Sulinowie

Jednorazowe świadczenie Za życiem – ustawa o wspieraniu kobiet w ciąży i ich rodzin „Za życiem” została wprowadzona dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Celem ustawy jest uregulowanie wsparcia dla kobiet

w ciąży i rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych, a także dzieci, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Informacja o wydatkach na jednorazowe świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie.....

	2018		2019	
	Liczba wypłaconych świadczeń	Kwota wypłaconych świadczeń	Liczba wypłaconych świadczeń	Kwota wypłaconych świadczeń
Jednorazowe świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu	2	8000,00	0	0,00

Źródło : Opracowanie własne OPS w Bornem Sulinowie

4. GŁÓWNE DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ RODZIN Z DZIEĆMI W LATACH 2018-2020.

Głównym celem wspierania rodziny była (i jest) poprawa funkcjonowania rodziny w zakresie wypełniania roli opiekuńczo -wychowawczej. W rodzinach wymagających wsparcia asystenta prowadzona była praca mająca na celu rozwiązywanie problemów opiekuńczo -wychowawczych, socjalno-bytowych. Praca pracownika socjalnego i asystenta rodziny w rodzinach problemowych spowodowała, że funkcjonowanie niektórych rodzin na wielu płaszczyznach poprawiło się m.in. przywrócono kompetencje rodzicielskie poprzez udział w szkoleniach i programach korekcyjno-edukacyjnych dla rodziców, pracę z rodziną w formie pomocy terapeutycznej, podjęcie leczenia odwykowego; poprzez pozytywną zmianę w sferze zawodowej rodziców, poprzez nawiązanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy, podjęciem/utrzymaniem pracy; w sferze socjalnej poprzez spłacanie zadłużenia w opłatach za czynsz, złożenie wniosku o dodatek mieszkaniowy, zabezpieczanie dzieci w świadczenia alimentacyjne, złożenie wniosku o mieszkanie socjalne, dofinansowanie pobytu dzieci w przedszkolu; w organizacji czasu wolnego poprzez organizowanie i propagowanie działań na rzecz aktywnych form spędzania czasu wolnego dzieci, wyjazd dzieci na kolonie.

5. ADRESACI PROGRAMU.

Gminny Program Wspierania Rodziny adresowany jest do rodzin zamieszkałych na terenie Gminy Borne Sulinowo zwłaszcza rodzin dysfunkcyjnych oraz doświadczających problemów

opiekuńczo-wychowawczych. Rodzin, które na skutek różnych sytuacji życiowych, znalazły się w sytuacjach wymagających udzielania pomocy przez placówki oraz instytucje, prowadzące działania na rzecz wspierania rodziny.

Program ten kierowany jest w szczególności:

- dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi i chorymi przewlekle
- dla rodzin wielodzietnych,
- dla rodzin dotkniętych uzależnieniami i przemocą,
- dla rodzin niepełnych,
- rodzin z osobami starszymi, zależnymi wymagającymi pomocy osoby drugiej.

Program przewiduje pracę z rodziną oraz wszelkiego rodzaju formy pomocy mające na celu przede wszystkim zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny.

6. CELE PROGRAMU.

Cele określone w Gminnym Programie Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 powinny opierać się na szansach pojawiających się w otoczeniu rodziny oraz poprzez wykorzystanie poszczególnych instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny, w tym istniejących zasobów wewnętrznych gminy. Cele wpisują się w Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Borne Sulinowo na lata 2017-2025.

Cel główny Programu:

Rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin, sprzyjającego prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych, poprzez zintegrowane i spójne działania na rzecz dziecka i rodziny w zakresie wzmocnienia funkcji rodziny będącej naturalnym środowiskiem rozwoju dziecka.

Cele szczegółowe:

1. Diagnozowanie i monitoring potrzeb i problemów rodzin.
2. Poprawa funkcjonowania rodziny oraz warunków rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym.
3. Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej rodzin w kryzysie.
4. Integrowanie i doskonalenie lokalnego systemu wsparcia rodziny, w tym kompetencji kadr działających na rzecz dziecka i rodziny.

5. Uwrażliwienie i aktywizowanie środowiska lokalnego na potrzeby dzieci i rodzin dysfunkcyjnych.
6. Promowanie rodziny jako priorytetu w pracy służb społecznych i instytucji.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Borne Sulinowo na lata 2021-2023 zakłada również realizację innych ważnych zadań, które mogą się pojawić wraz ze zmieniającą się sytuacją społeczno - gospodarczą kraju, województwa lub Gminy. Przyjmuje się możliwość modyfikacji określonych w niniejszym dokumencie celów oraz kierunków działań, wtedy, gdy pojawi się taka potrzeba.

7. DZIAŁANIA I SPOSÓB REALIZACJI.

Dla realizacji celów zakłada się następujące działania:

7.1. Współpraca pomiędzy instytucjami i wsparcie interdyscyplinarne.

Gminny Program Wspierania Rodziny, odpowiednio do zakresu zadań powinny realizować samorządowe jednostki organizacyjne, właściwe organizacje pozarządowe i inne podmioty realizujące zadania na rzecz dziecka i rodziny. Podmioty te powinny kierować się dobrem rodziny, a jej wspieranie traktować jako priorytet, nawet wówczas gdy nie stanowi ona ich podstawowej działalności. Praca ta powinna pomóc w zdiagnozowaniu problemów, ustaleniu spójnego planu pomocy a także uruchamiać mechanizmy współpracy z odpowiednimi instytucjami i służbami.

Współpraca na rzecz rodziny realizowana będzie poprzez:

- a) współdziałanie w diagnozie i monitorowaniu potrzeb i problemów rodziny,
- b) promowanie rodziny w działaniach swoich instytucji,
- c) wspólną organizację działań na rzecz aktywizowania środowiska lokalnego, przeciwdziałanie marginalizacji dzieci i młodzieży,
- d) powoływanie grup interdyscyplinarnych, w skład których będą wchodzić m.in. asystent rodziny, pedagog szkolny, pracownik socjalny, przedstawiciel Policji, przedstawiciel organizacji pozarządowej, przedstawiciel GKRPA, przedstawiciel Służby zdrowia, kurator sądowy i inni specjaliści w zależności od potrzeb.

Działanie będzie realizowane w sposób ciągły, przez cały okres obowiązywania Programu.

7.2. Pomoc w formie rodzin wspierających.

Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka (sąsiedzi, dziadkowie, krewni, znajomi), które nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo. Rodzina wspierająca przy współpracy asystenta rodziny, pomaga rodzinie przeżywającej trudności w:

- a) opiece i wychowaniu dziecka;
- b) prowadzeniu gospodarstwa domowego;
- c) kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych
- d) wspólne spędzanie czasu wolnego.

Zadaniem rodziny wspierającej nie jest wyręczanie, lecz aktywna pomoc w przezwyciężaniu trudnych sytuacji w rodzinach tego wymagających. Rodziny te pomagają przede wszystkim w oparciu o własne zasoby i umiejętności, posiadaną wiedzę z zakresu prawidłowego wychowywania dzieci i realizowane wzorce funkcjonowania rodziny. Jest to forma towarzyszenia rodzinie mającej trudności w opiece i wychowywaniu dzieci oraz tworzenie dla niej siatki wsparcia społecznego. Rodziny wspierające nie wykonują swoich działań zawodowo i nie otrzymują wynagrodzenia, a jedynie zwrot kosztów związanych z udzielaniem pomocy.

W trakcie realizacji Programu zakłada się pozyskanie przynajmniej jednej rodziny wspierającej. Nabór rodzin wspierających prowadzony będzie bezpośrednio przez asystenta rodziny i pracowników socjalnych, podczas wykonywania bieżącej pracy z rodzinami. Informacje o poszukiwaniu rodzin wspierających zamieszczane będą na tablicach ogłoszeń i stronach internetowych jednostki i gminy.

Działanie będzie realizowane w sposób ciągły, przez cały okres obowiązywania Programu.

7.3. Prowadzenie i rozwój form wsparcia dziennego.

Rodziny wychowujące dzieci w wieku szkolnym, a zwłaszcza rodziny, które borykają się z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, potrzebują pomocy w zakresie organizowania dzieciom czasu wolnego, pokonywania trudności szkolnych, zaburzeń zachowania, itp. W związku z tym konieczne jest utworzenie i działalność środowiskowych form dziennej opieki, których ważnym elementem będzie praca z dziećmi i młodzieżą. Należy zatem podjąć starania w celu utworzenia placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczej tj. świetlicy środowiskowej.

Działanie będzie realizowane w sposób ciągły, przez cały okres obowiązywania Programu.

7.4. Poradnictwo specjalistyczne.

Praca z rodziną może być prowadzona w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (w tym pedagogicznego, zawodowego, prawnego), terapii systemowej rodzin, treningu umiejętności wychowawczych dla rodziców, psychoedukacji czy mediacji. Narzędziem wzmocnienia rodziny może być doradztwo w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego czy dbałości o higienę otoczenia a także osobistą. Poradnictwo powinno dotyczyć sposobów zaspokajania potrzeb dziecka i rozwiązywania problemów wewnątrz rodziny. Niezwykle ważnym elementem jest dostęp rodziny do pomocy prawnej, pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie czy przeciwdziałania uzależnieniom.

Gmina Borne Sulinowo zapewnia pomoc w postaci specjalistycznego poradnictwa. Punkt nieodpłatnej pomocy prawnej dla mieszkańców Gminy Borne Sulinowo działa 3 razy w tygodniu. W ramach działalności Punktu Konsultacyjnego d.s. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i współuzależnionych zapewnione jest wsparcie terapeutów i psychoterapeutów, udzielane jest poradnictwo specjalistyczne w zakresie uzależnień oraz poradnictwo poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu alternatywnych wobec stosowania przemocy metod i kompetencji w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Działanie będzie realizowane w sposób ciągły, przez cały okres realizacji Programu.

7.5. Usługi asystenta rodziny.

Asystent rodziny, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej to specjalista, który przydzielany jest rodzinie, gdy ta napotyka trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Do jego zadań należy:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin;

- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku;
- 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- 17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- 18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- 19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Współpraca z asystentem odbywa się za zgodą rodziny i przy aktywnym jej udziale lub zgodnie z postanowieniem sądu. Pierwszy kontakt asystenta z rodziną następuje w obecności pracownika socjalnego. Podczas spotkania asystent próbuje dowiedzieć się jak najwięcej o rodzinie, dzieciach, o występujących w rodzinie problemach oraz ich oczekiwaniach. Asystent rodziny wspólnie z rodziną określa sposób wyjścia z trudnej sytuacji życiowej. Ustala mocne strony rodziny oraz rodzaj i kolejność podejmowanych działań. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę.

Głównym celem asystentury rodzinnej jest podniesienie poziomu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia z sytuacjami dnia codziennego rodziców lub opiekunów dzieci. Efektem powinno być odzyskanie przez osoby przyjmujące pomoc kontroli nad własnym życiem, która pozwoli im być samodzielnym oraz tak wypełniać role rodzica, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i rozwojowi dzieci. Efekt ten jest możliwy do osiągnięcia przy współdziałaniu rodziny na każdym etapie metodycznego działania: od oceny wstępnej, przez układanie planu pracy i jego realizację po ocenę końcową, dostosowanie pracy do możliwości i kontekstu życia rodziny oraz poprzez „małe kroki”. Asystent pracując z rodzinami podejmuje wiele różnorodnych działań. Wśród nich

można wyróżnić: pomoc w dotarciu do świadczących pomoc specjalistyczną w formie konsultacji, poradnictwa, mediacji lub terapii, utrzymywanie stałego kontaktu z klientem, towarzyszenie mu w codziennym funkcjonowaniu. Ponadto, udzielanie wsparcia w sytuacjach tego wymagających oraz interweniowania, gdy zagrożone jest życie lub zdrowie konkretnej osoby lub jej rodziny.

Równocześnie asystent rodziny powinien współpracować z wieloma instytucjami zaangażowanymi w sprawy rodzin, w tym z pracownikami socjalnymi, Policją, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, placówkami oświatowymi czy sądami - poprzez kuratorów zawodowych i społecznych. Zatem aktywność asystenta rodziny można podzielić na dwa obszary zadaniowe. Pierwszym jest bezpośredni kontakt z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w innym miejscu wskazanym przez rodzinę (jej członków). Drugim natomiast jest szeroko zakrojona współpraca asystenta z osobami i instytucjami zaangażowanymi w sprawy rodziny.

W okresie realizacji Programu zakłada się zatrudnienie 1 asystenta rodziny i objęcie usługami 15 rodzin. Działanie to realizowane będzie ze środków własnych Gminy Borne Sulinowo, jednak wzorem lat ubiegłych, na to działanie Ośrodek Pomocy Społecznej będzie aplikował również o środki w ramach rządowego programu wspierania jednostek samorządu terytorialnego w zakresie wynagradzania asystentów rodziny, o ile program ten będzie w kolejnych latach kontynuowany.

Działanie będzie realizowane w sposób ciągły, przez cały okres realizacji Programu.

7.6. Pieczą zastępczą

W przypadkach, gdy rodzina nie radzi sobie ze sprawowaniem funkcji opiekuńczo – wychowawczych wobec dzieci - co może oceniać tylko sąd opiekuńczy - zostają one umieszczone w pieczy zastępczej. Rodzice zostają np. trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub prawa te zostają im ograniczone. Celem pieczy zastępczej jest zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych, zapewnienie dziecku przygotowania do godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych, nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami. Pieczę zastępczą ma przede wszystkim zapewnić pracę z rodziną, mającą na celu umożliwienie powrotu dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka – opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym.

Pieczą zastępczą jest sprawowana w formie rodzinnej oraz w formie instytucjonalnej.

Formy rodzinnej pieczy zastępczej stanowią: rodzina zastępcza (spokrewniona, niezawodowa, zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna) oraz rodzinny dom dziecka. Formy instytucjonalnej pieczy zastępczej – placówka opiekuńczo-wychowawcza, regionalna placówka opiekuńczo-terapeutyczna, interwencyjny ośrodek preadopcyjny.

Podstawą umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej jest prawomocne orzeczenie sądu. W przypadku konieczności, na wniosek lub za zgodą rodziców dziecka, możliwe jest umieszczenie dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej na podstawie umowy zawartej między rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka, a starostą właściwym ze względu na miejsce zamieszkania tej rodziny lub miejsce prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

O zawartej umowie starosta zawiadamia niezwłocznie sąd. Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej powinno nastąpić po wyczerpaniu wszystkich form pomocy rodzicom dziecka, chyba, że dobro dziecka wymaga zapewnienia mu niezwłocznie pieczy zastępczej. Dziecko umieszcza się w pieczy zastępczej do czasu zaistnienia warunków umożliwiających jego powrót do rodziny albo umieszczenia go w rodzinie przysposabiającej.

Objęcie dziecka jedną z form pieczy zastępczej następuje na okres nie dłuższy niż do osiągnięcia pełnoletniości. Osoba, która ją osiągnęła w okresie pieczy zastępczej, może przebywać w dotychczasowej rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka albo placówce opiekuńczo-wychowawczej za zgodą, odpowiednio, rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka albo dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 roku życia, jeżeli się uczy.

Gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zobowiązana jest do ponoszenia częściowych wydatków z tytułu umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej w wysokości:

- 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Działanie będzie realizowane w sposób ciągły, przez cały okres realizacji Programu.

7.7. Karta Dużej Rodziny.

Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny określa zasady przyznawania członkom rodziny wielodzietnej Karty Dużej Rodziny. Prawo do posiadania Karty przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, przez którą rozumie się rodzinę, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci, bez względu na

ich wiek. Karta Dużej Rodziny przyznawana jest każdemu członkowi rodziny, także rodzinom zastępczym i rodzinnym domom dziecka, którzy spełniają warunki określone w/w ustawie.

Za członków rodziny wielodzietnej uznaje się rodzica (rodziców) oraz jego małżonka mających na utrzymaniu co najmniej troje dzieci w wieku do ukończenia 18 roku życia, w przypadku gdy dziecko uczy się w szkole lub szkole wyższej do 25 roku życia. Natomiast bez ograniczeń wiekowych wydaje się Karty dzieciom legitymującym się umiarkowanym lub znacznym stopniem niepełnosprawności. Osobom niepełnosprawnym Karta wydawana jest na czas obowiązywania orzeczenia o niepełnosprawności. Rodzicom oraz małżonkowi rodzica Karta wydawana jest na czas nieokreślony. Karta Dużej Rodziny przyznawana jest na wniosek rodziny wielodzietnej. Wniosek o wydanie Karty może złożyć każdy pełnoletni jej członek. Karta jest przyznawana niezależnie od dochodu w rodzinie.

Na podstawie Karty członkowie rodzin wielodzietnych mogą skorzystać z wprowadzonych uprawnień (zniżek na przejazdy kolejowe, niższe opłaty paszportowe, możliwość tańszego korzystania z oferty instytucji kultury, ośrodków rekreacyjnych, zniżki na zakup ubrań, obuwia, kosmetyków, książek czy paliwa oraz innych dóbr i usług) na poziomie ogólnokrajowym oferowanych przez instytucje i podmioty gospodarcze. Członek rodziny wielodzietnej we wniosku o przyznanie Karty wskazuje, że wniosek dotyczy karty tradycyjnej lub karty elektronicznej. Możliwość wnioskowania o Kartę Dużej Rodziny w formie elektronicznej, wyświetlanej przy pomocy dedykowanej aplikacji na urządzenia mobilne (smartfony, tablety) weszła w życie od 1 stycznia 2018r.

Od 1 stycznia 2019 r. weszły inne zmiany dotyczące Karty Dużej Rodziny. W związku z nowelizacją powołanej ustawy, od 2019 roku Karta Dużej Rodziny przysługuje również rodzicom, którzy mają lub w przeszłości mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci – bez względu na ich wiek w chwili składania wniosku.

Działanie będzie realizowane w sposób ciągły, przez cały okres realizacji Programu.

7.8. Opieka nad małym dzieckiem.

"Dziecko" w polityce społecznej traktowane jest w sposób szczególny. Działalność na rzecz dzieci skupia się przede wszystkim na ochronie ich praw oraz wyrównaniu szans życiowych poprzez ułatwienie dostępu między innymi do oświaty, wypoczynku oraz ochrony w obliczu różnych zagrożeń życiowych.

Na terenie Gminy Borne Sulinowo nie funkcjonuje obecnie placówka dedykowana opiece nad małymi dziećmi. Należy zatem podejmować działania w celu utworzenia placówki zapewniającej opiekę nad małymi dziećmi.

Działanie będzie realizowane w sposób ciągły, przez cały okres realizacji Programu.

7.9. Realizacja ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Asystent rodziny na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej prowadzi działania skierowane do rodzin przeżywających trudności w realizacji funkcji opiekuńczo wychowawczej. Wraz z wejściem w życie ustawy z dnia 4 listopada 2016r o wsparciu kobiet w ciąży i ich rodzin „Za życiem”, poszerzył się obszar działań asystenta rodziny poprzez przypisanie mu funkcji koordynatora kompleksowego wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, kobiet w sytuacji niepowodzeń położniczych oraz wsparcia rodzin dzieci, u których zdiagnozowano „ciężkie, nieodwracalne upośledzenie lub nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu”.

Do zadań asystenta w tym zakresie należy również współpraca z innymi służbami z różnych systemów, w tym z podmiotami udzielającymi świadczeń zdrowotnych (ZOZ) pracującymi na rzecz kobiety w ciąży i jej rodziny,.

Ośrodek prowadzi dystrybucję Informatora „*Wspieranie kobiet w ciąży i ich rodzin na terenie Gminy Borne Sulinowo*”, promując w ten sposób zadania wynikające z ustawy.

Działanie będzie realizowane w sposób ciągły, przez cały okres realizacji Programu.

7.10. Doskonalenie umiejętności zawodowych pracowników socjalnych, asystenta rodziny oraz przedstawicieli innych grup zawodowych mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodziny.

Mając na uwadze skuteczność podejmowanych działań wobec rodziny dysfunkcyjnej oraz możliwość podjęcia działań profilaktycznych we wczesnej fazie kryzysu, niezbędna jest profesjonalizacja grup zawodowych działających w obszarze wspierania rodziny. Systematyczna praca z rodziną na wielu płaszczyznach, wczesna interwencja w przypadku wystąpienia problemów, umiejętność zastosowania właściwych technik i metod pracy z całą pewnością przyczyni się do zmniejszenia skali problemów opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach a także do zmniejszenia liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej.

Dlatego też bardzo ważnym aspektem jest uczestnictwo osób pracujących z rodzinami w szkoleniach z zakresu wspierania rodziny, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, itp. Nakłady finansowe na podnoszenie kwalifikacji i kompetencji zawodowych w obszarze wspierania rodziny i przeciwdziałania przemocy winny być uwzględnione w projektach

budżetów zainteresowanych podmiotów, a kierujący tymi jednostkami powinni dokładać starań, aby umożliwić pracownikom udział w tych formach doksztalania.

Działanie będzie realizowane w sposób ciągły, przez cały okres realizacji Programu.

7.11. Pomoc finansowa i rzeczowa dla rodzin.

Wsparcie i pomoc powinno być kierowane do osób i rodzin, które z różnych przyczyn nie mogą funkcjonować prawidłowo w oparciu o środki i zasoby własne rodziny. Wsparcie kierowane do osób i rodzin powinno być rozpatrywane kompleksowo i obejmować zarówno poprawę ich warunków bytowych jak i wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży. Należy się skupić na likwidacji barier w dostępie do leczenia, rehabilitacji, wypoczynku, czy innych dziedzin wpływających destrukcyjnie na funkcjonowanie rodziny. Priorytetem jest zapewnienie dzieciom i młodzieży ze środowisk zagrożonych wykluczeniem i dysfunkcyjnych ciepłego posiłku, wyposażenie w podręczniki i przybory szkolne, opieki przedszkolnej, wypoczynku i stworzenie warunków do aktywnego spędzania czasu wolnego. Źródłem finansowania tych zadań będzie budżet Ośrodka Pomocy Społecznej, zarówno w zakresie zadań własnych, jak i zleconych min. poprzez realizowane programy rządowe.

Świadczenie pomocy finansowej i rzeczowej, tam gdzie jest to możliwe powinno być warunkowane aktywnością szczególnie zawodową samych zainteresowanych, a także w sytuacjach tego wymagających zabezpieczone przed marnotrawieniem i wykorzystaniem niezgodnie z przeznaczeniem, co ma swoje odzwierciedlenie prawne w zapisach poszczególnych ustaw.

Działanie będzie realizowane w sposób ciągły, przez cały okres realizacji Programu.

8. ZASOBY I PARTNERZY W REALIZACJI PROGRAMU.

Instytucje oraz organizacje realizujące zadania z zakresu wspierania rodziny i inne pełniące funkcje wspierające wobec rodziny:

- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Miejska Biblioteka Publiczna w Bornem Sulinowie
- Centrum Kultury i Rekreacji w Bornem Sulinowie
- Stowarzyszenia i organizacje pozarządowe działające w zakresie wspierania rodziny i przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- Szkoły Podstawowe i przedszkola niepubliczne,
- Komisariat Policji w Bornem Sulinowie,

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Szczecinku,
- Sąd Rejonowy w Szczecinku.
- Zespół Opieki Zdrowotnej

9. EFEKTY

Efektom Programu będzie zbudowanie zintegrowanego systemu pomocy w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, dzięki ścisłej współpracy instytucji, organizacji działających na rzecz rodzin doświadczających problemów opiekuńczo wychowawczych. Zintegrowane działania przyczynia się do zminimalizowania negatywnych skutków sytuacji kryzysowych w rodzinach, poprawy ich funkcjonowania, jednocześnie zapobiegając umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej.

10. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.

Zakłada się, iż źródłami finansowania lub współfinansowania przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 będą:

- budżet Państwa,
- budżet Gminy Borne Sulinowo,
- programy wspólnotowe Unii Europejskiej,
- środki funduszy celowych,
- jak również środki pozyskane z innych prawem określonych źródeł.

11. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU.

Przedmiotem ewaluacji będzie ocena skuteczności podejmowanych działań oraz zainteresowania nimi odbiorców. Monitoring realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 będzie się opierał przede wszystkim na gromadzeniu oraz analizowaniu danych będących w posiadaniu Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie. Dodatkowo pozyskiwane będą informacje od innych instytucji i podmiotów w zakresie wskazanym w Programie. Monitoring Programu pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych.

Realizacja programu opiera się na stałej współpracy pomiędzy instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami w celu realizacji założonych działań.

Monitorowanie i ewaluacja Programu będą się odbywać poprzez składanie do dnia 31 marca każdego roku rocznego sprawozdania z realizacji zadań przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie, który jest wiodącym realizatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023.

Monitorowanie działań w ramach przedmiotowego Programu dokonywane będzie również poprzez analizę następujących danych:

1. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z określeniem przyczyn i struktury tych rodzin.
2. Liczba rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.
3. Liczba rodzin doświadczających przemocy domowej.
4. Ilość porad udzielanych przez specjalistów.
5. Liczba odbytych w sprawie rodziny posiedzeń zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych.
6. Liczba osób uczestniczących w konferencjach i szkoleniach.
7. Liczba dzieci korzystających z placówek wsparcia dziennego.
8. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
9. Liczba dzieci powracających do rodzin naturalnych z systemu pieczy zastępczej.
10. Liczba usamodzielnionych wychowanków pieczy zastępczej.
11. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny na podstawie ustawy o wsparciu kobiet i rodzin „Za życiem”.
12. Kwota wydatkowana na realizację programów celowych.
13. Kwota wydatkowana na koszty utrzymania dzieci w systemie pieczy zastępczej.
14. Kwota wydatkowana na koszty pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.
15. Kwota wydatkowana na pomoc społeczną skierowaną do rodzin wychowujących dzieci.
16. Liczba rodzin z dziećmi pobierających świadczenia rodzinne, świadczenia wychowawcze i świadczenia z funduszu alimentacyjnego.
17. Kwota wydatkowana na świadczenia rodzinne, świadczenia wychowawcze i świadczenia z funduszu alimentacyjnego.
18. Liczba wydanych „Kart Dużej Rodziny”.

12. ZAKOŃCZENIE.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin, a w szczególności życia dzieci. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, a rodzinom w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości do samodzielnego zmierzenia się z występującymi problemami.

Powyższe działania zwiększą szanse rodzin, aby prawidłowo funkcjonowały w środowisku oraz wykorzystały własną aktywność i wewnętrzny potencjał w celu zdobycia nowych umiejętności. Odpowiednie podejście stworzy możliwość rozwoju, zwiększenia świadomości w środowisku lokalnym i tym samym podniesie jakość życia mieszkańców Gminy Borne Sulinowo.